

DEFINICIÓ DE JUEU

Quan el règim nazi va aconseguir el poder a Alemanya el gener de 1933, va adoptar immediatament mesures sistemàtiques contra els jueus, aliens a la raça ària. Un dels primers decrets promulgats va ser una definició del terme jueu.

La religió dels avantpassats era un tret fonamental en aquesta caracterització:

- Tot el que tingués tres o quatre avis jueus era considerat com a tal automàticament, sense tenir en compte si aquest individu era membre de la comunitat religiosa jueva ni el seu lloc de naixement.
- A aquells que fossin descendents de jueus per part dels seus progenitors només se'ls considerava totalment jueus si ells mateixos formaven part d'aquesta religió o si s'havien casat amb un membre que seguís la religió.
- Els que tenien algun parent jueu o un únic avi d'aquesta religió eren anomenats Mischlinge (semi-raça).

L'HOLOCAUST

Holocaust (del grec, holo, total i caustos cremat): Terme que feia referència originalment a un ritu religiós en el qual s'incinerava una ofrena. En l'actualitat el seu ús fa referència a qualsevol desastre humà de gran magnitud; però, quan s'utilitza com un nom propi, es refereix a la política d'extermini dels jueus residents a Europa portat a terme per l'Alemanya nazi.

Entre els anys 1933 i 1939, el partit nazi, els banquers i els comerciants es van posar d'acord per deixar de banda els jueus en el camp econòmic, això és anomenat arianització.

Moltes empreses jueves van ser tancades; els doctors, advocats... van perdre la seva clientela ària i molts jueus van perdre els seus llocs de treball.

El que volia el règim nazi era que els jueus emigressin. El novembre de 1938, totes les sinagogues d'Alemanya van ser cremades, es van destrossar els aparadors de comerços jueus i van ser arrestats milers d'ells.

A això se li va dir la nit dels vidres trencats i va servir de senyal, perquè els jueus abandonessin Alemanya i Àustria ràpidament.

La gent que no tenia suficients diners van romandre el lloc, els que si tenien es van refugiar en altres països com França Holanda, Noruega, Suïssa...

La segona guerra mundial va començar al setembre de 1939 : l'exèrcit alemany va ocupar la meitat occidental de Polònia, així que tots els jueus que vivien en aquella zona van caure sota el poder alemany. Se'ls a guetos que eren uns barris destinats a jueus, rodejats per barricades. Cada gueto tenia una administració pròpia molt limitada semblant a la dels camps de concentració. Aquests guetos se'ls hi proporcionava aliment (principalment cereals, verdures i hortalisses) i carbó. Va sorgir el mercat negre d'aliments, però els seus preus eren molt alts i la majoria de la gent era poble o estava sense treball.

Les cases eren insuficients, en cada habitació i solien dormir 6 o 7 persones, i el tifus que era una malaltia transmesa per polls era molt habitual en aquells llocs.

El juny de 1941, els exèrcits van envair la U.R.S.S entre que la S.S enviava 3000 soldats de les unitats

especials per eliminar tots els jueus que estiguessin en aquell territori ocupat.

La S.S era el que sustentava el poder dels socialistes alemanys sota el comandament de Hitler . Van ser creades el 1925 com la guàrdia privada de Hitler, però després van ser posades sota les ordres de Heinrich Himmler. La diferencia radicava en què la S.S era una policia militaritzada, l'únic fi era matar, els d'aquesta organització estaven entrenats per matar sense sentir dolor. Aquestes forces s'utilitzaven en manifestacions, atemptat, assassinats, etc. La realitat de la S.S. era l'organisme més alt i controlava la Kripo, Gestapo, Geheimdienst i la S.D.

Tenien controls sobre camps de treball i varies companyies civils. Se les coneixia com els Lebensborn o font de vida d'on els més purs representants de la raça ària provenien. Era un dels honors més alts tenir un pare que pertanyia a la S.S. Ser membre tenia moltes avantatges, sempre rebien el millor en: lloc, habitatge, equip, recursos, alimentació i tractament medis; també se'ls permetia tenir més d'un fill.

Heinrich Himmler era la màxima autoritat de la Gestapo. A partir del 1940 la S.S. es va convertir en una autèntica unitat militat anomenada Waffen-SS. Aquestes dues organitzacions (S.S.–Gestapo) van capturar a quatre milions de jueus i els van portar als camps de concentració per després aniquilar-los. Aquests organismes també van formar els grups Einstatz que més tard van assassinar a dos milions de jueus i gent no desitjada o perjudicial pel govern alemany.

La solució final per la qüestió jueva consistia en que tots els jueus d'Alemanya portessin un braçalet amb una estrella groga a partir del setembre del 1941. Els jueus van ser enviats als guetos de Polònia i a les ciutats conquistades a la U.R.S.S. al llarg dels mesos següents. Poc temps després, però, es va crear un nou mètode d'extermini: els camps de concentració.

A Polònia es van construir camps de concentració amb instal·lacions de gas. Els primers que van ser enviats a aquests camps des dels guetos van ser les dones, els nens, la gent gran i la gent discapacitat per treballar. Els jueus que podien treballar ho feien en tallers o fabriques, però sempre acabaven executats.

LLOC	NOMBRE DE MORTS	MÈTODE
Kumhof(Chelmo)	150.000	Cambra de gas
Belzex	600.000	Gas de CO
Sobibor	250.000	Cambra de gas
Treblinka	700.000	Cambra de gas
Lublin	50.000	Cambra de gas o afusellaments
Auschwitz	+1.000.000	Cambra de gas

CAMPS DE CONCENTRACIÓ

En els camps de concentració els detinguts no havien tingut un judici legal, el seu període de reclusió és indeterminat i la direcció del camp de concentració exerceix un poder arbitrari i il·limitat. Encara que per aquesta finalitat s'han utilitzat diversos tipus d'instal·lacions, solen constar de barracons, tendes de campanya o blocs de 50 metres de longitud per 7–10 d'amplada, rodejats per torres de control i fortes reixes metàl·liques. Posseïen un gran espai lliure destinat a les continues crides per passar llista i a les execucions públiques. Els alemanys s'apropriaven de totes les possessions dels deportats sempre que els era possible. A Alemanya es van confiscar les contes bancàries i les propietats dels jueus, i el mobiliari dels pisos de famílies jueves de la França ocupada, Bèlgica i Països Baixos es van enviar a Alemanya per ser distribuït entre les cases dels quals havien estat bombardejades.

El transport de les víctimes als camps de concentració es feien en ferrocarril, i la S.S. havia d'abonar al sistema ferroviari alemany el preu d'un bitllet d'anada de tercera classe per persona. Es carregaven mil

persones en un vagó per així poder pagar la meitat de la tarifa per ser tarifa de grup. Els trens seguien horaris especials i els viatges solien ser molt llargs i els viatgers anaven en molt males condicions, per això abans d'arribar al camp de concentració moltes persones (normalment els malalts i la gent gran) morien durant el trajecte.

Una vegada es trobaven allà se'ls cosia una peça triangular en el seu uniforme a ratlles amb una lletra que indicava la seva nacionalitat i un color que deia el seu motiu de reclusió:

- Vermell: polítics.
- Verd: dret comú.
- Negre: perillous socials i gitanos.
- Rosa: homosexuals.
- Violeta: sectaris de la Bíblia i objectors de consciència.

Els jueus portaven una estrella groga o una bicolor formada per dos triangles, i un groc i l'altre indicador de la categoria.

La fam produïda per la mala alimentació dels camps, feia que els reclusos quedessin esquelètics i facilitava l'aparició de malalties. El menú de Mauthausen consistia en:

- Matí: ¼ de litre de succedani de te.
- Migdia: ¾ de litre de sopa de rutabaga o col llombarda.
- Nit: 400 grams de pa i 30 grams de salsitxa.

Durant la Segona Guerra Mundial, la policia estava autoritzada per arrestar qualsevol persona i enviar-la a qualsevol camp de concentració per un període indefinit. La policia criminal, coneguda amb el nom de Kripo, va imposar l'arrest preventiu a delinqüents i a nombrosos grups anomenats associats: gitanos, homosexuals, discapacitats, prostitutes i vagabunds.

La S.S. gestionaven aquests camps amb una disciplina militar brutal.

Els nazis van fer presoners entre 7 i 8 milions de persones (en la seva majoria jueus europeus) i els van repartir en 22 camps de concentració. Alguns van ser assassinats per grups d'afusellament, uns altres van morir de fam o com a resultat d'horribles experiments portats a terme per doctors i científics alemanys. La majoria van morir a les càmeres de gas. A principis de 1942, l'oficina central d'economia i administració de la S.S. van assolir el control operacional dels camps de concentració i els presoners van ser obligats a realitzar treballs forçats en la producció industrial. Els presoners treballaven fins a la mort en indústries químiques i d'armament. Aquells que ja no estaven en condicions de seguir treballant eren eliminats amb mètodes com la càmera de gas, l'afusellament o les injeccions letals.

També s'utilitzaven els presoners per a suposats experiments mèdics que investigaven; Paludisme, Titus, castració, Gangrena, esterilització, tot tipus de vacunes, etc...

Al 1945, quan les forces aliades van alliberar els camps, van trobar milers de cadàvers escampats sense enterrar. La majoria dels supervivents patien malalties o desnutrició.

EL CAMP D'AUSCHWITZ

Auschwitz és una petita població situada a uns 50 km. Al sud-est de Cracòvia, a Polònia.

Allà, al 1941, els ocupants van obrir un camp de treballadors forçats, on es van instal·lar diverses indústries alemanyes que utilitzaven aquella mà d'obra barata i dòcil. Les SS de les concentracions, explotaven a aquests

forçats fins a l'esgotament i la mort.

El caràcter d'Auschwitz va anar canviant quan es va accentuar la persecució antisemita, quan va començar a ser eliminada sistemàticament la població jueva de Varsòvia, quan es va donar l'ordre d'eliminar els gitanos, quan, després de la conferència de Wannsee (1942) el règim nazi va decidir la solució final etc. Les instal·lacions es van ampliar a 4 camps i a 38 comandaments de treball. En tots ells es maltractaven als presoners, en tots se'ls matava quan defallien. Però un d'aquests camps, Birkenau, era realment una factoria per assassinar presoners.

Birkenau, situat a 3 km. d'Auschwitz, en una zona pantanosa, rebia directament els jueus deportats. Allà es seleccionaven. Els dèbils, la gent gran, els nens, i bona part de les dones eren separades dels presoners útils per al treball, que es repartien després per les altres instal·lacions. Als que se'ls exclouia se'ls conduïa després de deixar el seu equipatge i la seva roba (i les dones, el seu cabell) a unes naus on serien desinfectats. Tancats en aquells dipòsits se'ls ruixava amb gas Zyklon B i, una vegada morts, se'ls hi treien les dents d'or i altres objectes de valor aprofitables. Després s'emportaven els cadàvers a uns forns crematoris que funcionaven de dia i de nit.

Aquest sistema industrial d'assassinar els deportats va arribar al formidable rendiment de 22.000 persones al dia. Les xifres encara són controvertides, perquè els alemanys van destruir la documentació, però s'accepta generalment que en el complex d'Auschwitz van morir prop de 2 milions de persones, de les quals la meitat eren d'origen jueu.

Davant l'avanç soviètic, el gener de 1945, la SS va evacuar a unes 60.000 persones d'Auschwitz, en una marxa terrible fins a l'oest d'Oder, que va deixar els camins plens de morts. En el complex d'Auschwitz van quedar uns 10.000 reclusos, incapaços de moure's. Alguns van aconseguir escapar, aprofitant que les reixes ja no estaven electrificades i que no hi havia sentinella, però la majoria, incapaços de moure's es van quedar. Una unitat de les SS en retirada va passar per Auschwitz i encara va causar 2 milers més de víctimes abans d'anar-se'n definitivament.

Quan els soviètics van arribar al camp al 27 de gener, tan sols hi havia 7.000 reclusos, tots en condicions lamentables i molts dels quals morien en les setmanes següents. Tot i que els alemanys havien provat de destruir les proves del seu immens crim, allí quedaven prop d'1 milió de robes d'homes i dones, més de 6.000 parells de sabates i tonelades d'objectes personals. També es van trobar uns 700 kg. de cabell humà, que una fàbrica alemanya comprava a 500 marcs la tonelada.

I és que els nazis ho aprofitaven tot: el seu treball, el seu equipatge, les joies i els seus diners, el seu cabell, i una vegada morts, les seves cendres, que s'utilitzaven com fertilitzants agrícoles. Sobre l'entrada d'Auschwitz un cartell pregonava El treball us farà lliures, però per definir aquell infern era més exacte la frase del criminal Dr. Mengele: Aquí s'hi entra per la porta i se surt per la xemeneia.

L'HOLOCAUST JUEU

